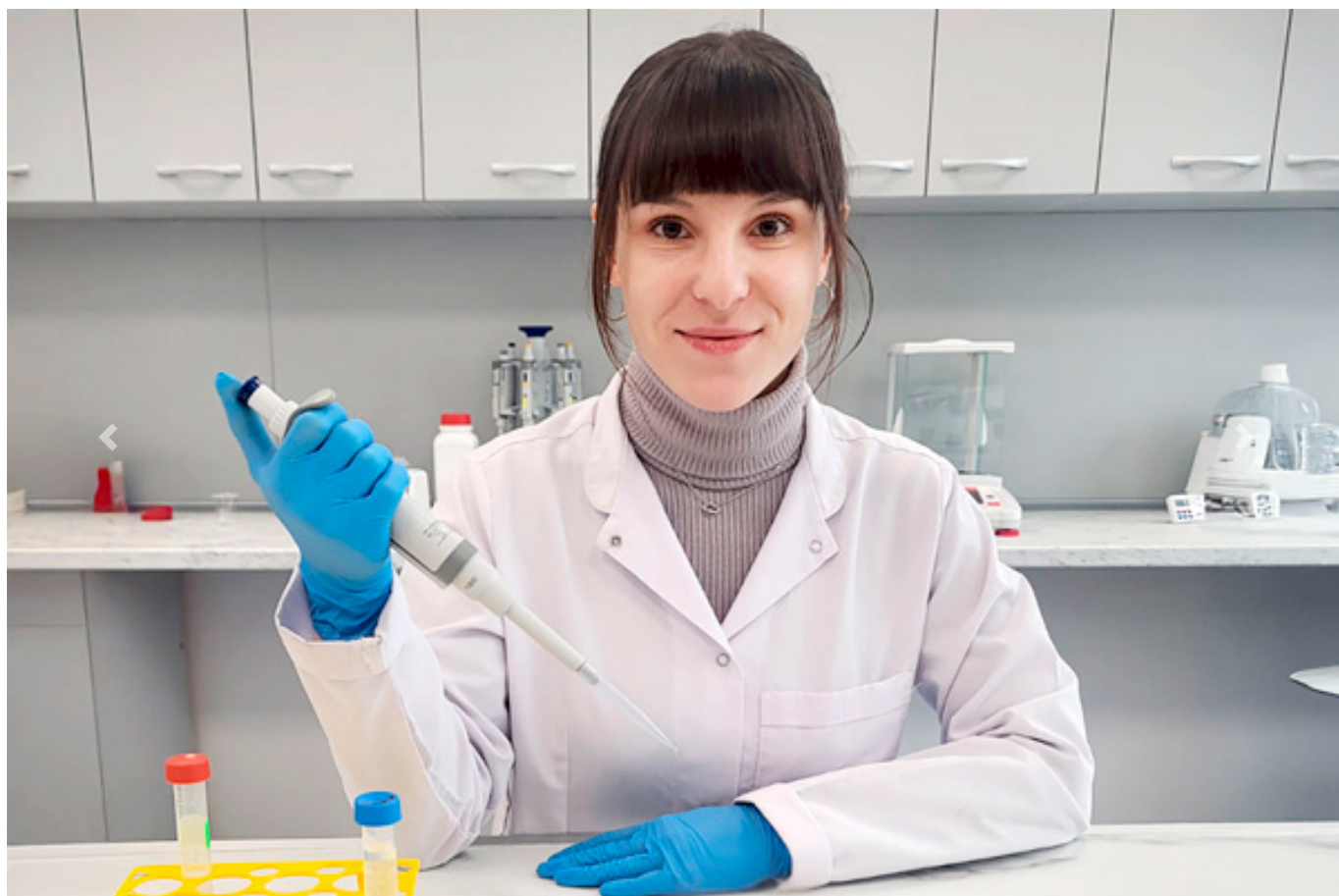

Мануела Стоянова: “България ще има принос в мащабен изследователски проект за подобряване на бобовите култури в Европа”

Автор(и): Център по растителна системна биология и биотехнология (ЦРСББ) , Пловдив

Дата: 20.05.2025 Брой: 5/2025

Интервю с Мануела Стоянова, биолог в Център по растителна системна биология и биотехнология (ЦРСББ)

Каква е основната цел на проекта **BELIS**?

От изследователска гледна точка, основната цел на този международен проект е да се подобрят устойчивостта и хранителните качества на бобовите култури в Европа, а в икономически план – да се разработят инструменти и методологии, оптимизиращи отглеждането на този вид стопанско-значими култури. Тъй като Европа все още е силно зависима от вноса на растителни протеини, стремежът е да се повиши конкурентоспособността на индустрията, свързана с отглеждане на бобови култури в ЕС и асоциираните страни като се разработят оптимизирани за целта инструменти и методологии.

В изследователския консорциум участват 34 институции от общо 18 европейски държави и за нас е привилегия, че ЦРСББ представлява България с научна експертиза и принос в проекта. Проектът има за цел изучаването на 14 бобови култури, от които 7 зърнени и 7 фуражни. Зърнените култури са грах, леща, фасул, нахут, соя, бакла и лупина. От фуражните култури обект на изследване са люцерна, червена и бяла детелина, глушина, птичи крак (лотус) и еспарзета.

Каква е ролята на България в този проект?

В партньорство с изследователски институти от Чехия, Литва, Франция и Германия, в ЦРСББ се концентрирахме върху изследването на грах. Изучаваме над 150 линии грах с основен фокус характеристики, които са приоритетни за производители на семена, селекционери и фермери – хранителни качества, добив, устойчивост на стрес и др.

Проектът е с продължителност 5 години, като всяка година отглеждаме растения, отчитаме биометрични характеристики и събираме материал, който в последствие ще послужи за установяване на генетични маркери, свързани със споменатите характеристики на растенията. Тази генетични маркери ще послужат за изготвянето на богата база данни със свободен достъп, която ще е от изключително значение за селекционерите при създаването на сортове с желани качества като висок добив, ценни хранителни качества и устойчивост на стрес.

Как се очаква проектът да подпомогне производителите на бобови растения в Европа?

Наред с научната дейност, ЦРСББ има ангажимент да организира срещи със земеделци, селекционери и семепроизводители, с цел установяване на главните затруднения, които съществуват по веригата от производство до крайния потребител. Обратната връзка, която ще получим от производители и потребители, ще бъде използвана от партньорите в проекта за разработване на рентабилни програми за отглеждане на бобови култури и производство на подобрени сортове, които потенциално да бъдат трансферирани от науката към индустрията, животновъдите и производителите на семена, храни и фуражи.

Над 150 линии грах бяха отгледани от ЦРСББ в експериментални полета през изминалата година. Изследователите отчетоха биометрични характеристики и предстои да се събере материал за установяване на генетични маркери, свързани с характеристики на растенията

като хранителни качества, добив, устойчивост на стрес и др.